9.11.2015

1884/2013

Edunkunnan liikennejaosto
kaisa.iso-sipila@eduskunta.fi

Viite: Liikennejaosto tiistai 10.11.2015 klo 11:00 / HE 30/2015 vp / Asiantuntijapyyntö

Kimolan kanavan kunnostamisen tilanne ja kehittämiseen liittyvät suunnitelmat

Kimolan kanavahankkeen tarkoituksena on toteuttaa vesikulkuyhteys Heinolan ja Kouvolan kaupunkien välille rakentamalla uittoa varten 1960-luvulla rakennettuun Kimolan kanavaan venesulku nykyisen tukkien nipunsiirtolaitoksen paikalle sekä toteuttaa muut Kimolan väylän vesiliikennettä varten tarvittavat rakenteet. Kimolan uittokanava Kymijoessa on yhdistänyt Konniveden ja Pyhäjärven, joiden välillä ei nykyisellään ole vesitieyhteyttä järvien välisestä korkeuserosta (noin 12 m) johtuen. Nipunsiirtolaitteen rakenteet estävät vesiliikenteen uittokanavan kautta eikä kanavan kautta ole juoksutettu vettä vuoden 2002 jälkeen uiton keskeydyttyä.

Kouvolan kaupungin ja Iitin kunnan rajalla sijaitsevaan, Kimolan käytöstä poistettuun nippunosturilla varustettuun uittokanavaan on suunniteltu noin 8,5 km mittainen vesiväylä, josta kanava-alueella on noin 5,5 km. Hanke sisältyy Kymenlaakson ja Päijät-Hämeen maakuntaohjelmien toimeenpanosuunnitelmiin. Hanke on Kymenlaakson maakuntakaavan ja voimassaolevien rantayleiskaavojen mukainen.

Kimolan kanavan toteuttaminen yhdistää Kymijoen vesitieyhteyden Kouvolan Voikkaalta ja Iitin Pyhäjärveltä Konniveden ja Ruotsalaisen kautta Päijänteelle, josta edelleen Vesijärven sekä Keiteleen ja Kansallisveden vesistöihin. Matkailun näkökulmasta Kimolan kanavan sulutuskorkeus olisi yksi Suomen sisävesien suurimmista ja muista Suomen sisävesikanavista poiketen Kimolan vesiväylä sisältäisi myös kalliotunnelin.

Kimolan vesiväylähankkeen vaikutukset heijastuvat Heinolan ja Kouvolan kaupunkien sekä Iitin kunnan alueille. Hankkeella on arvioitu olevan myönteinen aluetaloudellinen vaikutus vahvan rakennemuutoksen kohteeksi joutuneella alueella. Kimolan vesiväylähankkeen toteuttamisen arvioidaan tuottavan rakennustöiden ajaksi suorien työpaikkojen kautta alueelle yhteensä 70 – 100 henkilötyövuoden työllisyysvaikutuksen.

Kimolan vesiväylähankkeesta on laadittu hakemussuunnitelma vesilain mukaista lupahakemusta varten 26.6.2014, joka sisältää venesulun yleissuunnitelman, väyläsuunnitelman, Kimolan kanavan sedimentin maalle sijoituskelpoisuuden arvioinnin, pohjatutkimusraportin ja pohjasuhdeselvityksen, kaavoitustilanteen, maanomistajien suostumukset alueiden varaamisesta läjitystarkoitukseen, siltojen alustavat yleispiirustukset sekä Kimolan kanavan virtausmallinnuksen. Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen 30.5.2014 päätöksen mukaan hanke ei edellytä YVA-menettelyä.

Edellä kuvattuun hakemussuunnitelmaan perustuen Etelä-Suomen aluehallintovirasto on päätöksellään 29.5.2015 määrännyt Kimolan väylän yleiseksi paikallisväyläksi ja myöntänyt luvan Kimolan yleisen paikallisväylän rakentamiseksi tarpeellisiin vesialueen ruoppaamiseen, Kimolan kanavan luiskien kaivamiseen ja vahvistamiseen, kalliotunnelin avartamiseen louhimalla, venesulun rakentamiseen ja käyttämiseen, kahden odotuslaiturin rakentamiseen kanavan reunaan sulun molemmin puolin ja muihin tarvittaviin vähäisiin toimenpiteisiin sekä kanavassa sijaitsevan tukkien nipunsiirtolaitoksen ja sään-

nöstelypadon rakenteiden ja kahden nippunosturin sekä muiden uittorakenteiden purkamiseen väylän alueelta laadittujen suunnitelmien mukaisesti. Lupamääräysten mukaisesti toteutettuna hankkeesta yleisille ja yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille ja yksityisille eduille koituviin menetyksiin. Aluehallintoviraston päätöksestä on valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen. Etelä-Suomen aluehallintovirasto on samanaikaisesti 29.5.2015 päättänyt muuttaa Kymijoen uittosääntöä Järvi-Suomen uittoyhdistyksen hakemuksesta siten, että Kimolan kanavan nipunsiirtolaitos ja siihen liittyvät nippunosturi- ja säännöstelypatorakenteet voidaan korvata niiden paikalle rakennettavalla venesululla, jonka rakenteet mahdollistavat myös puutavaran uiton.

Järvi-Suomen uittoyhdistys Kimolan kanavan omistajana ja Kouvolan kaupunki ovat allekirjoittaneet aiesopimuksen Kimolan sulkukanavan ja Voikkaa – Heinola vesitieyhteyden edistämisestä 10.10.2012 ja täydentäneet sopimusta 18.6.2014. Sopimuksen mukaan yhdistys sitoutuu luovuttamaan omistamansa maa- ja vesialueet Kouvolan kaupungille tai vesitiehankkeen toteuttavalle taholle.

Väyläsuunnitelman mukaisen hankkeen kokonaiskustannukset ovat noin 10 milj. euroa (alv 0 %). Pääosa kustannuksista muodostuu sulun ja sen ympäristön rakentamisesta, joiden osalta kustannusarvio on noin 7 milj. euroa. Kanavan varren tieyhteyksien toteuttaminen, siltojen korottaminen, kanavan verhoilu ja väylätyöt aiheuttavat kustannuksia noin 3 milj. euroa. Kimolan vesiväylän vaikutusalueen kunnat ovat sitoutuneet hankkeen rahoitukseen seuraavasti: Kouvolan kaupunki 1,9 M€, Heinolan kaupunki 505 000 € ja Iitin kunta 330 000 €. Osapuolet ovat sopineet Kouvolan kaupungin toimivan hankkeen hallinnoijana ja vastuutahona vastaten hankkeen käynnistämiseen liittyvistä toimenpiteistä sekä hankkeen selvitys- ja suunnitteluprosessin hallinnoinnista.

Kimolan venesulun osalta on laadittu rakennussuunnitelma 27.2.2015, joka sisältää venesulun, odotuslaiturien, kalliorakennuksen, geotekniikan, käyttökeskuksen rakennussuunnitelmat, yläkanavan, sulun ja alakanavan pohjatutkimukset sekä maisemasuunnittelun ja nykyisen nippunosturin purkusuunnitelmat.

Hankkeen rahoituksen varmistuttua kokonaisuudessaan ja Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksen saatua lainvoiman, jatketaan hankkeen edistämistä venesulun ulkopuolisen alueen toteutussuunnittelun sekä rakennusurakoiden tarjouspyyntöjen valmistelulla. Hankkeelle laaditaan lisäksi alustava aikataulu rakentamista edeltävien toimenpiteiden vaiheistamiseksi. Hankkeen rahoituksen varmistuminen luo alueen toimijoille edellytykset Heinola – Kouvola -vesiväylään sekä Kimolan kanavahankkeeseen tukeutuvan elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiselle ja tarkemmalle suunnittelulle.

Petteri Portaankorva
Edunvalvontapäällikkö – DI, KTM
Kouvolan kaupunki